

Merking

av såvarer

Hvordan skal disse merkes?

Forskriftskrav såkorn

I forskrift om såvarer § 17 første ledd står følgende:

Ved omsetning skal pakninger eller partier være offisielt merket i henhold til kravene i

- vedlegg B2, del 1 og 2 (såkorn)
- vedlegg C2, del 1 og 3 (såvarer av fôrvekster og gras til grøntanlegg, betar, olje- og fiberplanter)
- vedlegg D2, del 1 og 3 (grønnsaksfrø)

I vedlegg B2 del 1 om krav til offisiell merking av såkorn, står følgende om innholdet i merkingen:

a. Pakninger med såkorn - alle arter og klasser:

- «EØS-regler og krav». For såkorn avlet i Norge sertifisert etter kravene i vedlegg B1, del 1 og del 3, skal det i tillegg stå «Høyere norske kvalitetskrav».
- Kontrollmyndighet og land (når sertifisert i Norge: «Mattilsynet - Norge»)
- Partinummer og unikt løpenummer
- Forselingsmåned og -år
- Art, vitenskapelig navn som kan skrives i forkortet form, med eller uten autornavn
- Sort
- Klasse
- Avlsland
- Netto- eller bruttovekt
- Andre opplysninger

Merknader:

- Dersom det er brukt granulerte pesticider, pilleringsmidler eller andre tilsetningsstoffer til behandling av såkornet, skal stoffenes navn, og omtrentlig forhold mellom vekt av såkornet og totalvekt, oppgis.
- Ved ny prøve og analyse som viser at partiet fortsatt tilfredsstillende til spireevne, skal pakningene tilleggsmerkes med «Ny prøve tatt måned og år», jf. § 22 tredje og fjerde ledd. Tilleggsmerkingen kan også inneholde siste salgsdato. Dersom såvareforretningen har digital løsning som støtter sporing og oppfølging av nye spireanalyser, er dette tilstrekkelig dokumentasjon.
- For sorts- og artsblandinger skal merkingen i tillegg inneholde følgende opplysninger:
  - betegnelsen «sortsblanding» eller «artsblanding»
  - artenes/sortenes vektforhold
- Under punkt 6 gjelder for hybridsorter og innavlede linjer:
  - For klasse basis, hvor hybriden eller den innavlede linjen (komponenten) er opptatt på en sortliste:
    - Komponentens navn, med eller uten henvisning til den endelige sort.
    - For hybrider eller innavlede linjer, som bare brukes som komponenter i endelige sorter: «Komponent».
  - For klasse basis, hvor hybriden eller den innavlede linjen (komponenten) ikke er opptatt på en sortliste: Navnet på komponenten av klasse basis, som kan angis i kode med referanse til den endelige sorten, med eller uten henvisning til dens funksjon (hanlig eller hunlig), og betegnelsen: «Komponent».
  - For klasse sertifisert: Sortsnavnet og «Hybrid».

b. Pakninger med såkorn av ikke endelig godkjent sort:

- Kontrollmyndighet og land (når godkjent i Norge: «Mattilsynet - Norge»)
- Partinummer og unikt løpenummer
- Forselingsmåned og -år
- Art, vitenskapelig navn som kan skrives i forkortet form, med eller uten autornavn
- Foreslått sortsnavn og søknadsnummer for oppføring på den offisielle sortlisten
- «Sorten er ennå ikke oppført på offisiell sortliste»
- «Bare til analyser og prøver»
- Netto- eller bruttovekt

c. Partier med ikke endelig sertifisert såkorn:

- «Ikke endelig sertifisert såkorn»
- «Mattilsynet - Norge»
- Partinummer og unikt løpenummer
- Art, vitenskapelig navn som kan skrives i forkortet form, med eller uten autornavn
- Sort. Innavlede linjer eller hybrider som utelukkende skal brukes som komponent for hybridsorter, skal ha betegnelsen «komponent».
- Klasse
- Opgitt netto- eller bruttovekt
- For hybridsorter skal betegnelsen «hybrid» påføres.

I vedlegg B2 del 2 om merkingens farge og størrelse, står følgende:

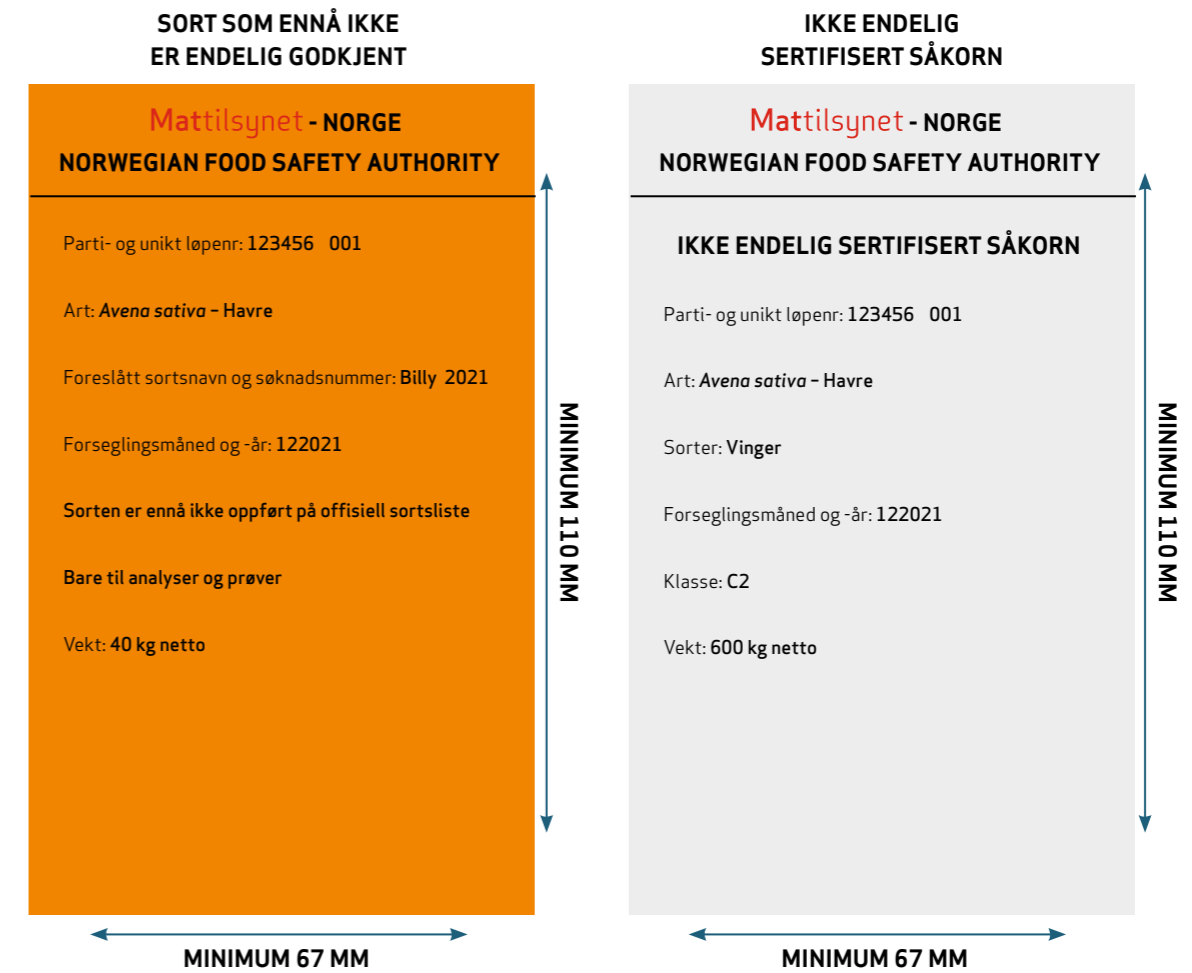
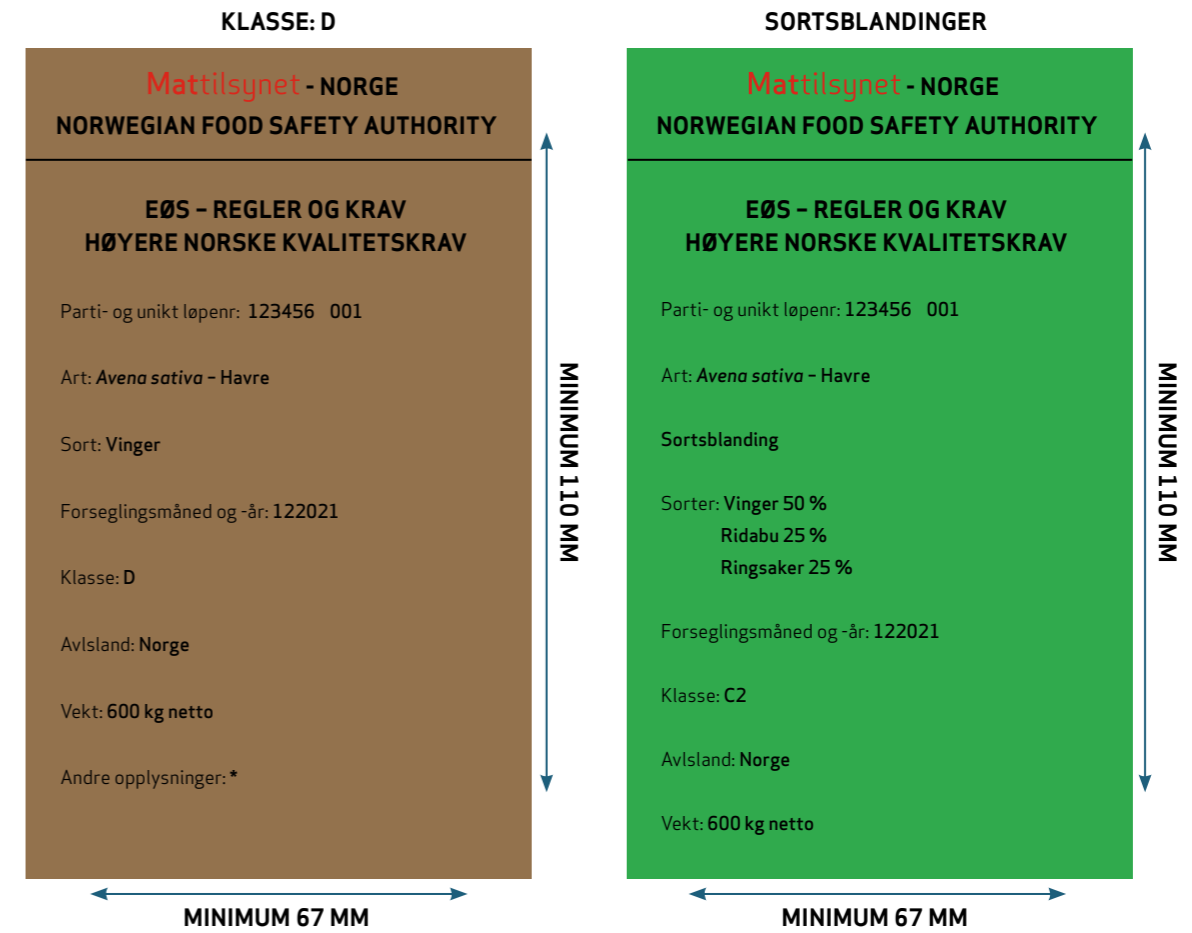
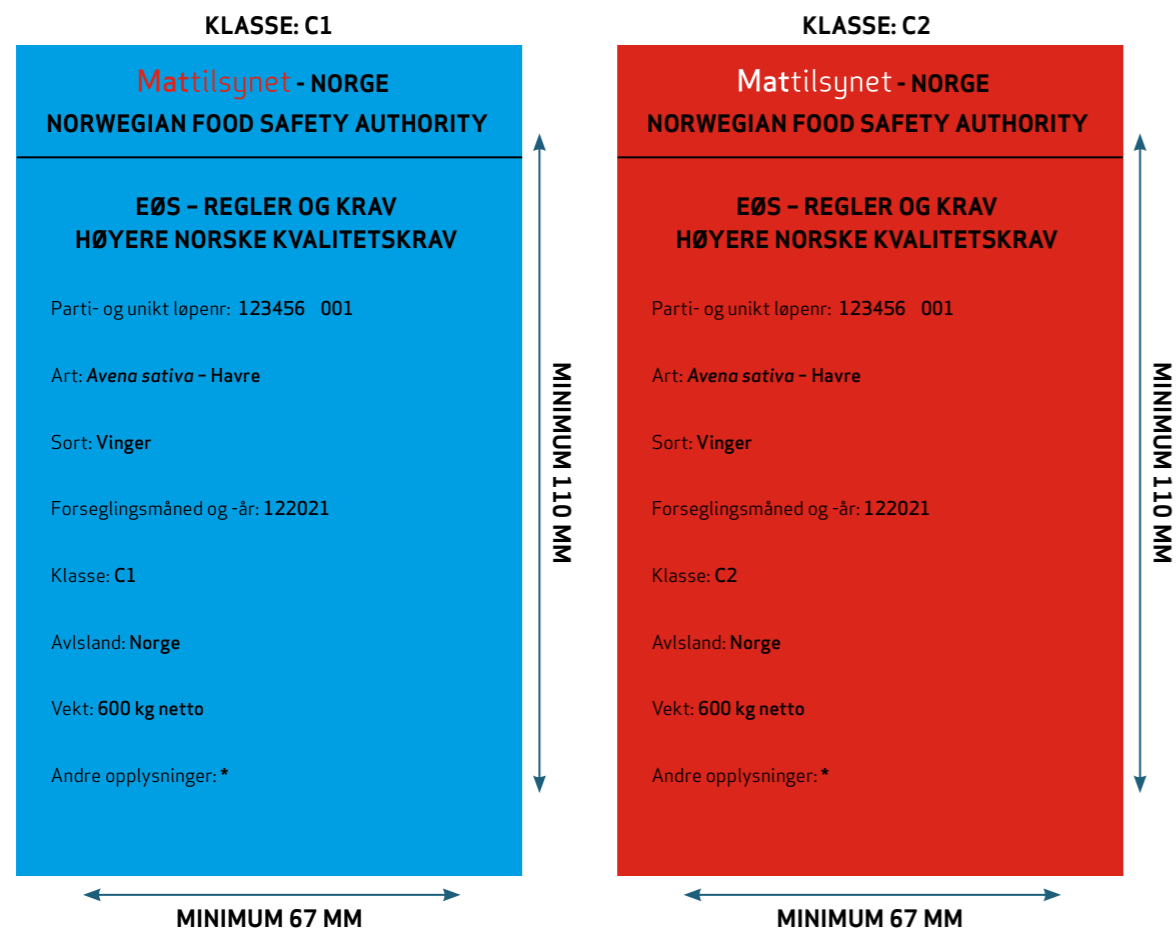
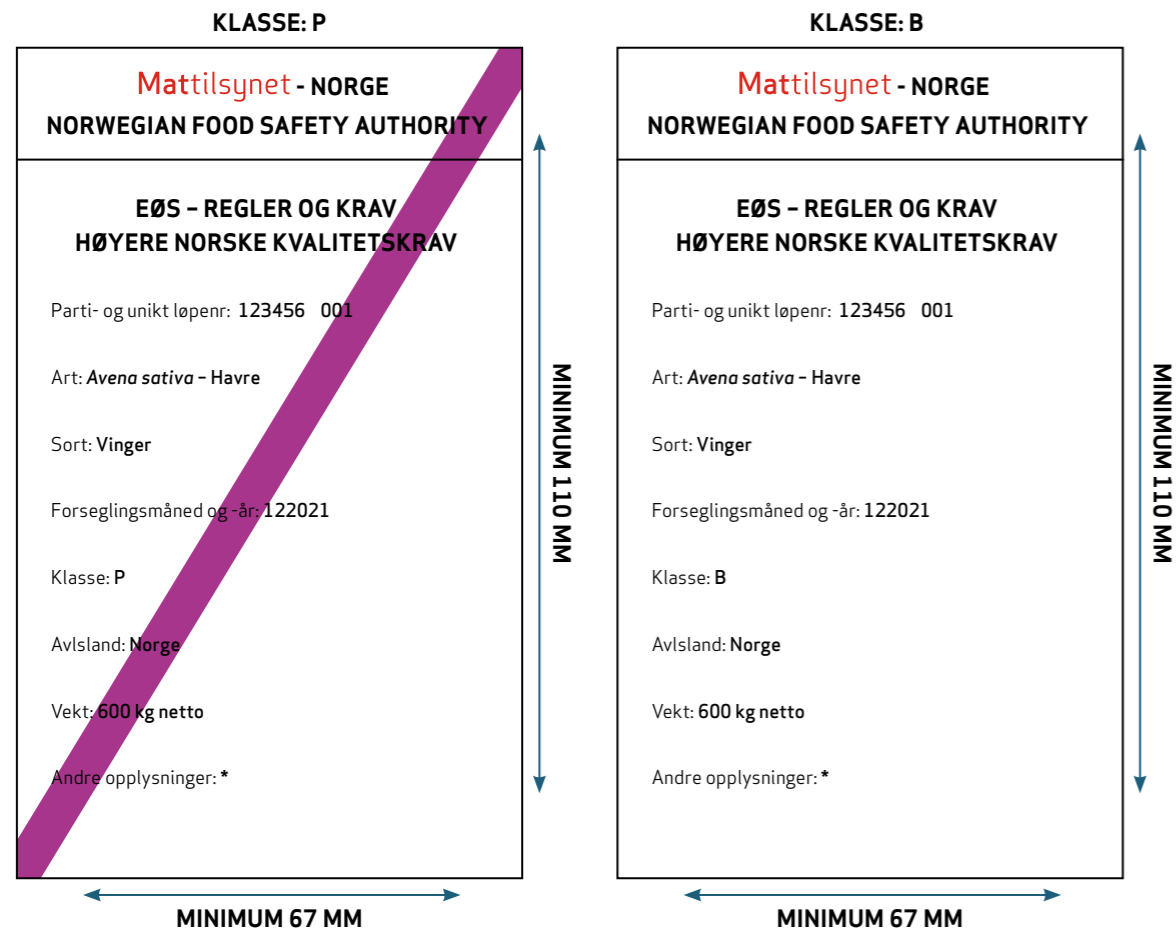
KLASSE	FARGE	STØRRELSE
P	Hvit med fiolett diagonalstripe	Min. 110 x 67 mm
B	Hvit	Min. 110 x 67 mm
C1	Blå	Min. 110 x 67 mm
C2	Rød	Min. 110 x 67 mm
D	Brun	Min. 110 x 67 mm
Arts- og sortsblandinger	Grønn	Min. 110 x 67 mm
Ikke endelig sertifisert såkorn	Grå	Min. 110 x 67 mm
Sort som ennå ikke er endelig godkjent	Oransje	Min. 110 x 67 mm

Den offisielle merkingen skal godkjennes av Mattilsynet, og kan påføres pakningen som klistrelapp, påsydd merkelapp eller ved trykking rett på pakningen, jf. § 17 sjuende ledd.

Veiledning

- eksempler på offisiell merking

Forskriftskrav

I forskrift om såvarer § 17 første ledd står følgende:

Ved omsetning skal pakninger eller partier være offisielt merket i henhold til kravene i

- vedlegg B2, del 1 og 2 (såkorn)
- vedlegg C2, del 1 og 3 (såvarer av førvekster og gras til grøntanlegg, betar, olje- og fiberplanter)
- vedlegg D2, del 1 og 3 (grønnsaksfrø)

Unntatt fra kravet om offisiell merking er EØS-småpakninger, jf. § 17 andre ledd.

I vedlegg C2 del 1 om krav til offisiell merking på pakninger med frø av førvekster og gras til grøntanlegg, står følgende om innholdet i merkingen:

a. Alle pakningsstørrelser av klasse prebasis og basis, og pakninger unntatt småpakninger av klasse sertifisert:

- «EØS – regler og krav»
- Kontrollmyndighet og land (når sertifisert i Norge: «Mattilsynet – Norge»)
- Partinummer og unikt løpenummer
- Forseglingmåned og -år
- Art, vitenskapelig navn som kan skrives i forkortet form, med eller uten autornavn
- Sort
- Klasse
- Avlsland
- Netto- eller bruttovekt
- Andre opplysninger
- For hybride sorter eller innavlede linjer skal følgende oppgis:

For klasse basis når den hybride eller innavlede linjen som frøet tilhører, er offisielt godkjent:
Navnet på denne offisielt godkjente komponenten, med eller uten henvisning til den endelige sort.

Hybrider eller innavlede linjer som utelukkende brukes som komponenter i endelige sorter skal betegnes «komponent».
For klasse basis i andre tilfeller: Navnet, som kan angis i kode, på den komponent som basisfrøet tilhører, fulgt av en henvisning til den endelige sort, med eller uten henvisning til den funksjon (hannlig eller hunnlig) komponenten har og fulgt av betegnelsen «komponent».

For klasse sertifisert: Navnet på sorten som det sertifiserte frøet tilhører og betegnelsen «hybrid»

Merknader:

- For frø av bete skal det opplyses under punkt 5 om det er frø av fôrmete eller av sukkerbete. For frø av raisvingel skal artsnavnene innenfor slektene *Festuca* og *Lolium* opplyses.
- For frø av bete skal det opplyses under punkt 6 om frøet er genetisk monogermt eller teknisk monogermt (presisjonsfrø).
- Dersom det er brukt granulerte pesticider, pilleringsmidler eller andre tilsetningsstoffer til behandling av frøet, skal stoffene og tilnærmet vektforhold i forhold til vekten av rent frø oppgis. For betefrø kan antall frøhoder oppgis.
- For klasse sertifisert oppgis antall generasjoner etter klasse basis under punkt 7.
- For en sammensatt sort er det under punkt 6 tilstrekkelig å oppgi betegnelsen «sammensatt sort» foran sortsnavnet dersom vektforholdet er skriftlig meddelt kjøperen og registrert av Mattilsynet.
- Ved ny prøve og analyse som viser at partiet fortsatt tilfredsstillende kravet til spireevne, skal pakningene tilleggsmerkes med «Ny prøve uttatt måned og år», jf. § 22 tredje og fjerde ledd. Tilleggsmerkingen kan også inneholde siste salgsdato. Dersom såvareforretningen har digital løsning som støtter sporing og oppfølging av nye spireanalyser er dette tilstrekkelig dokumentasjon.

b. Alle pakningsstørrelser med frøblandinger av klasse prebasis og basis, og pakninger unntatt småpakninger med frøblandinger av klasse sertifisert

- «EØS – regler og krav»
- Kontrollmyndighet og land (når sertifisert i Norge: «Mattilsynet – Norge»)
- Blandingens nummer og unikt løpenummer
- Forseglingmåned og -år
- «Frøblending til ....» (bruksformål)
- Frøblandingsnavn eller artenes/sortenes vektforhold.
- Netto- eller bruttovekt
- Andre opplysninger

Merknader:

- Det er tilstrekkelig å oppgi betegnelsen på frøblandingen under punkt 6 dersom vektforholdet er skriftlig meddelt kjøperen og registrert av Mattilsynet.
- Dersom det er brukt granulerte pesticider, pilleringsmidler eller andre tilsetningsstoffer til behandling av frøet, skal stoffenes vekt, frøvekt og totalvekt av tilsetningsstoffer og frø, oppgis.
- For frø av raisvingel skal det opplyses under punkt 6 om artsnavnene innenfor slektene *Festuca* og *Lolium*.
- Ved ny prøve og analyse som viser at partiet fortsatt tilfredsstillende kravet til spireevne, skal pakningene tilleggsmerkes med «Ny prøve uttatt måned og år», jf. § 22 tredje og fjerde ledd. Tilleggsmerkingen kan også inneholde siste salgsdato. Dersom såvareforretningen har digital løsning som støtter sporing og oppfølging av nye spireanalyser er dette tilstrekkelig dokumentasjon.

I vedlegg C2, del 3 står krav til merkingens farge og størrelse. Det er:

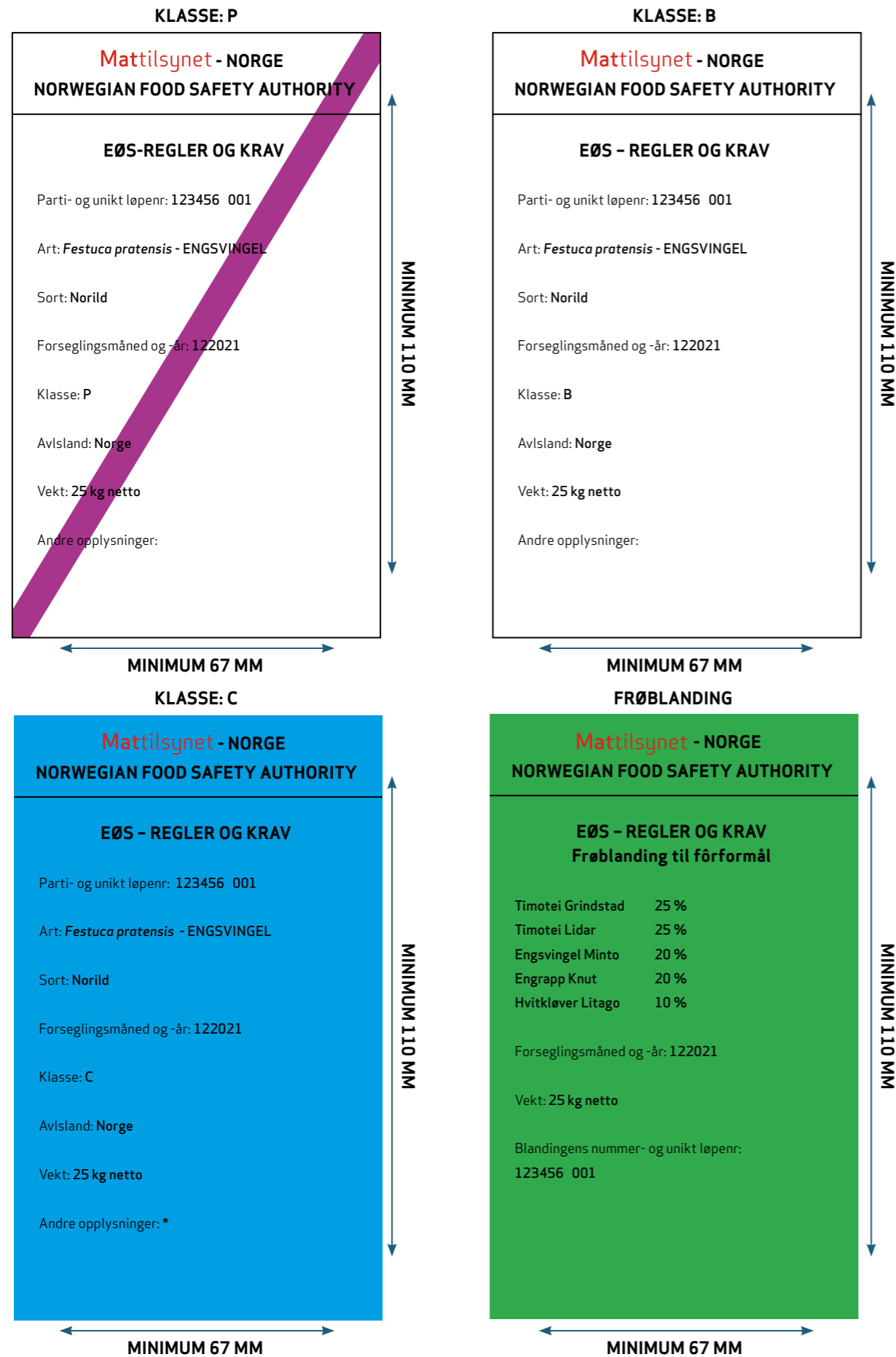
KLASSE	FARGE	STØRRELSE
P	Hvit med fiolett diagonalstripe	Min. 110 x 67 mm
B	Hvit	Min. 110 x 67 mm
C1	Blå	Min. 110 x 67 mm
C2 (gjelder bare åkerert, bønnevikke, lin og soya)*	Rød	Min. 110 x 67 mm
Blandinger	Grønn	Min. 110 x 67 mm
Sammensatt sort av olje- og fiberplanter*	Grønn med blå diagonalstripe	Min. 110 x 67 mm
Handelsfrø (gjelder bare esparsett, jordkløver, tunrapp, kvitsenep, sareptasenep og svartsenep)*	Brun	Min. 110 x 67 mm
Ikke endelig sertifisert frø	Grå	Min. 110 x 67 mm
Sort som ennå ikke er endelig godkjent	Oransje	Min. 110 x 67 mm

*Denne veilederen inneholder ikke eksempler på merking av pakninger med slike såvarer

Den offisielle merkingen skal godkjennes av Mattilsynet, og kan påføres pakningen som klistrelapp, påsydd merkelapp eller ved trykking rett på pakningen, jf. § 17 sjettede ledd.

Veiledning

- Eksempler på offisiell merking av pakninger med frø av klassene P, B og C

Forskriftskrav

I forskrift om såvarer § 18 Varedeklarasjon (leverandøretikett) første ledd står følgende:

Ved omsetning skal hver pakning ha en varedeklarasjon på norsk, enten som en etikett eller trykt eller påstemplet utenpå pakningen. Dersom pakningen er gjennomsiktig, kan varedeklarasjonen legges inne i pakningen.

Varedeklarasjonen skal oppfylle kravene i

- vedlegg B2 del 4 (såkorn)
- vedlegg C2 del 2 og 3 (såvarer av fôrvekster og gras til grøntanlegg, betar, olje- og fiberplanter)
- vedlegg D2, del 2 og 3 (grønnsaksfrø inkludert frø av tradisjonssorter)
- vedlegg E (såvarer av bevaringsverdige sorter og naturfrøblandinger)

SÅKORN

I vedlegg B2 del 4 - Krav til varedeklarasjon (leverandøretikett) står følgende:

a. Pakninger med såkorn - alle arter og klasser:

- Firmanavn
- Art, sort, klasse og partinummer
- Minimum spireevne (%):
- Minste renhet (%):
- Andre opplysninger (f.eks. varenummer, 1000-kornvekt, strekkode, QR-kode, siste salgsdato)

Merknader:

- Under pkt. 3 skal konstatert spireevne oppgis når Mattilsynet har tillatt omsetning av såvarer av klasse basis selv om kravet til spireevne ikke er oppfylt, jf. § 13 andre ledd.
- Under pkt. 3 skal konstatert spireevne oppgis for partier av klasse prebasis, alternativt skal følgende tekst stå «Spireevne i henhold til siste analysebevis» forutsatt at analysebeviset følger varen fram til mottaker.
- Under pkt. 3 skal det for artsblandinger oppgis minimum spireevne i % pr. art.
- Under pkt. 4 skal det for artsblandinger oppgis minimum renhet i % pr. art.
- Under pkt. 5 skal opplysninger om eventuell bruk av beisemiddel oppgis, jf. § 35 andre ledd.
- Pkt. 2 gjelder ikke dersom varedeklarasjonen inngår klart adskilt fra, men likevel som en del av den samme fysiske merkelappen som den offisielle merkingen.
- Pkt. 2, opplysningene om klasse og partinummer, gjelder ikke for sorts- og artsblandinger.

FRØ AV FØRVEKSTER OG GRAS TIL GRØNTANLEGG

I vedlegg C2 Del 2 - Krav til varedeklarasjon (leverandøretikett) står følgende under pkt d.:

d. Alle pakningsstørrelser (inkludert frøblandinger) av klasse prebasis, basis og ikke endelig godkjent sort, og pakninger unntatt småpakninger (inkludert frøblandinger) av klasse sertifisert og handelsfrø:

- Firmanavn
- Art, sort, klasse og partinummer.
- Minimum spireevne (%):
- Minste renhet (%):
- Andre opplysninger (f.eks. varenummer, 1000-kornvekt, strekkode, QR-kode, hvis frøblanding eventuelt navn på denne, siste salgsdato)

Merknader:

- Pkt. 2 gjelder ikke dersom varedeklarasjonen inngår klart adskilt fra, men likevel som en del av den samme fysiske merkelappen som den offisielle merkingen.
- Under pkt. 3 skal konstatert spireevne oppgis når Mattilsynet har tillatt omsetning av såvarer av klasse prebasis og basis selv om kravet til spireevne ikke er oppfylt, jf. § 13 andre ledd.
- Under pkt. 5 skal opplysninger om eventuell bruk av beisemiddel oppgis, jf. § 35 andre ledd.
- Punktene 2, 3 og 4 gjelder ikke for frøblandinger.

Det er egne spesifikke krav til varedeklarasjon for EØS-småpakninger, jf. forskrift om såvarer vedlegg C2 Del 2 - Krav til varedeklarasjon (leverandøretikett) bokstav a til c.

VEILEDNING TIL FORSKRIFTENS KRAV

Varedeklarasjonen skal være klart adskilt fra den offisielle merkingen.

Det er ikke krav til minimumsstørrelse eller farge på varedeklarasjonen som følger pakninger med offisiell merking av frø med klassene P, B, C og sorts og artsblandinger (frøblandinger).

Varedeklarasjonen kan henge sammen med den offisielle merkingen dersom delen med varedeklarasjon er klart adskilt fra den offisielle merkingen. Dersom varedeklarasjonen henger sammen med den offisielle merkelappen, skal delen som gjelder varedeklarasjon være i en annen farge enn den offisielle merkingen, fortrinnsvis hvit.

Eksempel på merking der offisiell merking og varedeklarasjon henger sammen, men er klart adskilt:

